

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
TEISĖS IR TEISĖTVARKOS KOMITETAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6796 Faksas (8 5) 239 6469 El. p. teiseskt@lrs.lt

Seimo posėdžių sekretariatui

2012-03-11 Nr. V-2012-1612

DĖL KOMITETO 2011 M. RUDENS (VII) SESIJOS VEIKLOS ATASKAITOS

Siunčiame Jums Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto (toliau – Komitetas) 2011 m. rudens (VII) sesijos veiklos ataskaitą (1 priedas).

PRIDEDAMA. 20 lapų.

Komiteto pirmininkas

Stasys Šedbaras

Jurgita Janušauskienė, tel. (8 5) 239 6578, faks. (8 5) 239 6469, el. p. jurgita.janusauskiene@lrs.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
TEISĖS IR TEISĖTVARKOS KOMITETO**

**2011 M. RUDENS (VII) SESIJOS VEIKLOS
ATASKAITA**

2011-09-09 – 2012-03-10

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. Įstatymų ir kitų teisės aktų projektų svarstymas		
1.1	Seimo pavedimai komitetui (<i>SPS duomenys</i>), viso	136
	iš jų: kaip pagrindiniam komitetui	85
	kaip papildomam komitetui	51
1.2	Svarstyta labai aktualių ir aktualių pasiūlymų priimti ES teisės aktus, pateikta išvadų dėl subsidiarumo ir proporcingumo	18
1.3	Komiteto sprendimu ir/ar Seimo valdybos sprendimu sudarytos darbo grupės teisės aktų projektams rengti	2
2. Komiteto posėdžiai		
2.1	Komiteto posėdžiai, viso	25
	iš jų: išvažiuojamieji	1
	bendri su kitais komitetais	
2.2	Klausymai	207
3. Klausimai		
3.1	Svarstyta parlamentinės kontrolės klausimų	97
4. Gautos pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų (pagal PVKIS duomenis komitete)		
4.1	Gauta pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų (<i>pagal PVKIS duomenis komitete</i>)	861
4.2	Parengta atsakymų ir raštų (<i>pagal PVKIS duomenis komitete</i>)	422
5. Renginiai		
5.1	Surengta konferencijų, seminarų, diskusijų, parodų ir kitų renginių	5
6. Tarptautiniai ryšiai		
6.1	Surengta vizitų	1
6.2	Priimta delegacijų	4

II. AKTUALIAUSI ATLIKTI DARBAI

1. PRIIMTI SVARBIAUSI TEISĖS AKTAI

1.1. 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XI-1626 (toliau – Konstitucinis įstatymas).

Įstatymas Nr. XI-1626 priimtas siekiant tarpusavyje suderinti Konstitucinio įstatymo ir Lietuvos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą sutarties akto dėl priėmimo sąlygų ir dėl šio priėmimo reikalingų Sutarčių, kuriomis grindžiamos Europos Sąjungos nuostatos. Įstatymu Nr. XI-1626 nustatyta, kad Konstituciniame įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantys užsienio subjektai, išskyrus tuos užsieniečius, kurie ne mažiau kaip 3 metus Lietuvoje nuolat gyveno ir vertėsi žemės ūkio veikla, ir užsienio juridinius asmenis bei kitas užsienio organizacijas, įsteigusius Lietuvoje atstovybes ar filialus, negali įsigyti žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties žemės iki 2014 m. balandžio 30 d.

1.2. 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 27, 41, 44 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 53(1) straipsniu įstatymas Nr. XI-1783. Šio įstatymo tikslas – paspartinti konstitucinės justicijos bylų nagrinėjimą, užtikrinti operatyvesnį konstitucinį teisminį procesą. Įstatymu nustatyta galimybė konstitucinės justicijos bylas, kuriose tiriama teisės akto atitiktis Konstitucijai ar įstatymams, nagrinėti rašytinio proceso tvarka; nustatyta, kad Konstitucinis Teismas vienu metu gali nagrinėti ne vieną, o kelias konstitucinės justicijos bylas. Taip pat yra suteikti įgaliojimai Konstituciniam Teismui motyvuotu sprendimu į atskiras bylas išskirti jame gautą prašymą, jeigu prašoma ištirti kelių teisės aktų ar nuostatų atitiktį Konstitucijai ar įstatymams.

1.3. Įvykus intensyviems klausymams ir svarstymui Komitete, 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.170, 4.171, 4.172, 4.174, 4.175, 4.176, 4.177, 4.178, 4.179, 4.180, 4.181, 4.183, 4.184, 4.185, 4.186, 4.188, 4.189, 4.190, 4.191, 4.192, 4.196, 4.197, 4.199, 4.201, 4.206, 4.207, 4.209, 4.210, 4.211, 4.212, 4.214, 4.216, 4.219, 4.221, 4.223, 4.226, 4.256 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 4.192(1), 4.194(1) straipsniais įstatymas Nr. XI-1842 ir jį lydintieji įstatymai Nr. XI-1843 – XI-1851. Šiuos įstatymus Komitetas buvo numatęs kaip prioritetinius, siūlomus priimti 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje.

Įstatymų pagrindinis tikslas – Hipotekos registro vystymo koncepcijos įgyvendinimas. Įstatymais atsisakyta hipotekos skyrių prie apylinkės teismų ir hipotekos teisėjų funkcijų

registruojant hipoteką (įkeitimą), nustatyta, kad hipotekos registravimas yra administracinis, o ne teisminis procesas, taip pat atlikti kiti teisės aktų pakeitimai didinant hipotekos ir įkeitimo teisinio reguliavimo efektyvumą ir užtikrinant kreditoriaus ir skolininko teisėtų interesų pusiausvyrą.

Pagrindiniu galiojusio teisinio reglamentavimo trūkumu buvo laikytinas dvigubas hipotekos ir įkeitimo sandorių teisinis tyrimas: hipotekos ir įkeitimo sandorių teisėtumą tikrina ir notaras, ir hipotekos teisėjas. Atsižvelgiant į šį trūkumą, reformos metu parengtuose teisės aktų projektuose siūlyta atsisakyti teismų įsikišimo registruojant sutartinės hipotekos (įkeitimo) sandorius bei numatyti, kad tokius sandorius tvirtins tik notarai. Bendrosios kompetencijos teismai turės kompetenciją įstatymo numatytais atvejais nustatyti priverstinę hipoteką (įkeitimą), nes tokia hipoteka sukuriamą prieš skolininko valią.

Įstatymais atsisakyta hipotekos (įkeitimo) lakštų, kaip standartizuotos bei griežtai formalizuotos hipotekos bei įkeitimo sandorio formos. Šis pakeitimas užtikrins sutarties šalių laisvės principo įgyvendinimą, taip pat palengvins hipotekos ir įkeitimo sandorių sudarymą, nes susitarimas dėl hipotekos (įkeitimo) galės būti įtrauktas į sutartį, iš kurios kyla pagrindinė prievolė.

Pagal anksčiau galiojusį teisinį reglamentavimą nebuvo galimybės įkeisti visą įmonę kaip teisių ir pareigų objektą, nors Civilinis kodeksas atskirai reglamentuoja įmonės pirkimo-pardavimo bei įmonės nuomos sandorius. Įstatymuose iš nekilnojamųjų daiktų, kurie įkeičiami sudarant hipotekos sandorį, išskiriamos įmonės kaip hipotekos objektai.

Įstatymuose pakoreguotos prekių įkeitimą reglamentuojančios nuostatos, t.y. sudarytos galimybės įkeisti ne tik apyvartoje esančias prekių atsargas, bet ir bet kokią turtinį kompleksą, sudarytą iš kilnojamojo turto, kurio sudėtis ir forma nuolat kinta, įskaitant prekių atsargas, įrenginius, reikalavimo teises ir pan.

Įstatymais pakeista hipotekos (įkeitimo) sandorių teisinės registracijos reikšmė. Pagal anksčiau galiojusį teisinį reguliavimą hipoteka galiojo tik nuo registracijos hipotekos registre momento. Įstatymuose numatyta bendra taisyklė, kad sutartinė hipoteka šalis galioja nuo sandorio sudarymo momento, tačiau prieš sąžiningus trečiuosius asmenis hipotekos (įkeitimo) sandoris gali būti panaudotas tik tuo atveju, jeigu hipoteka įstatymų nustatyta tvarka įregistruota hipotekos registre.

Įgyvendinus reformą, patobulintas ir išieškojimo iš įkeisto turto procesas – jame nebedalyvaus teismai. Skolos išieškojimas bus vykdomas ne per teismą, o kreipiantis į notarą, įtvirtinant vykdomųjų įrašų institutą, kuris šiandien yra numatytas įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatyme.

Be to, įstatymuose numatytos taisyklės, užtikrinančios geresnį skolininko ir kreditoriaus teisių balansą, įtvirtintos papildomos skolininko teisės ir garantijos, numatyta skolininko teisė reikalauti, kad kreditorius atlygintų jo nuostolius, patirtus dėl to, kad kreditorius neteisėtai vykdė

išieškojimą, neteisėtai administravo ar priverstinai pardavė turtą. Siekiant užtikrinti skolininko teisių apsaugą įtvirtintas reikalavimas išieškojimą vykdyti kuo ekonomiškiau skolininkui būdu bei draudimas praturtėti skolininko sąskaita.

1.4. 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.1, 6.350, 6.366, 6.367, 6.369 ir 6.370 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei kodekso papildymo priedu įstatymas Nr. XI-1619 ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 2, 5, 16, 36, 37 straipsnių ir devintojo skirsnio pakeitimo bei įstatymo priedo papildymo įstatymas Nr. XI-1620.

Šiais įstatymais suderintos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) nuostatos su Lietuvos Respublikos nesažiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo nuostatomis, kuris perkelia 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/29/EB dėl nesažiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004, nuostatomis (CK 6.350 straipsnio pakeitimas). Į nacionalinę teisę perkeltos 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis nuostatos, kurios buvo netiksliai perkeltos (CK 6.366 ir 6.367 straipsnių pakeitimai). Į nacionalinę teisę taip pat perkelta Europos Parlamento ir Tarybos 2009 m. sausio 14 d. priimta direktyva 2008/122/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su kai kuriais pakaitinio naudojimosi, ilgalaikio atostogų produkto, perpardavimo ir keitimosi sutarčių aspektais, kuria buvo pakeista Europos Parlamento ir Tarybos 1994 m. spalio 26 d. direktyva 94/47/EB dėl pirkėjų apsaugos, susijusios su teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais pirkimo sutarčių tam tikrais aspektais (CK 6.369 ir 6.370 straipsnių pakeitimai). Pasikeitus teisiniam reguliavimui direktyvų lygmeniu, atsirado būtinybė priimti ir nacionalinių teisės aktų pakeitimus.

1.5. 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje priimtas Seimo nutarimas „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ Nr. XI-1784. Priėmus Seimo nutarimą Nr. XI-1784, ir atlikus nutarime minimų teismų reorganizavimo veiksmus, bus priimtas sprendimas dėl tolimesnio teismų reorganizavimo. Komitete ir Seime bus svarstomi šio nutarimo lydintieji teisės aktai, t.y. Lietuvos Respublikos miestų (rajonų) apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo projektas ir kiti įstatymų projektai (Nr. XIP-1392 – XIP-1396), susiję su apylinkių teismų reorganizavimu. Šie įstatymai laikytini apylinkių teismų steigimo dokumentais ir parengti siekiant optimizuoti Lietuvos didžiųjų miestų bei rajonų apylinkių teismų bei teisėjų darbo krūvį, efektyviai taupyti teismams skiriamas lėšas,

užtikrinti efektyvesnę valstybės biudžeto asignavimų planavimą bei jų panaudojimą, didinti teismų veiklos kokybę.

1.6. Įvykus klausymams ir svarstymui Komite, 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų nuosavybės teisės į religinės paskirties nekilnojamąjį turtą registravimo tvarkos įstatymas Nr. XI-1835. Šio įstatymo tikslas – sudaryti teisinę prielaidą išspręsti religinių bendruomenių ir bendrijų religinės paskirties nekilnojamojo turto – bažnyčių, cerkvių, varpinių, koplyčių, kitų pastatų ar statinių, kurių pagrindinė paskirtis yra pamaldų ir (ar) religinių apeigų atlikimas, bei tokio turto priklausinių, išskyrus žemę, kuris 1948 m. birželio 19 d. Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo įsaku „Dėl maldos namų ir vienuolynų pastatų, o taip pat dėl religinių bendruomenių gyvenamųjų namų nacionalizavimo“ buvo paskelbtas nacionalizuojamu, tačiau paliktas naudotis religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, religinių bendruomenių ir bendrijų faktiškai ir nepertraukiamai naudotas ir šiuo metu naudojamas religiniams tikslams, nuosavybės teisės į registravimo religinių bendruomenių ir bendrijų vardu klausimą.

1.7. 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 42 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XI-1891. Įstatymas yra parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2011 m. birželio 9 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo (2001 m. birželio 21 d. redakcija) 42 straipsnio atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 12 d. nutarimu Nr. 1129 „Dėl Nekilnojamojo turto registro nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Nekilnojamojo turto registro nuostatų 88 punkto (2007 m. vasario 27 d. redakcija), 97 punkto (2007 m. vasario 27 d., 2008 m. spalio 22 d., 2010 m. kovo 3 d., 2011 m. gegužės 4 d. redakcijos) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ byloje Nr. 12/2008-45/2009.

Įstatymo tikslas – įteisinti Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus įstatymus atitinkantį Nekilnojamojo turto registro duomenų teikimą ir konkrečius jo apribojimus nustatantį įstatyminių teisinį reguliavimą.

1.8. Įvykus intensyviems klausymams ir svarstymams Komite, dviejų Lietuvos Respublikos probacijos įstatymų projektų ir juos lydinčių teisės aktų pakeitimų projektų paketą (11 įstatymų projektų), parengtą Vyriausybės ir Seimo nario R. Žemaitaičio, Komitetui patobulinus ir juos sujungus, 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos probacijos įstatymas Nr. XI-1860 ir jį lydintieji įstatymai Nr. XI-1861 – XI-1864.

Šiuos įstatymus Komitetas buvo numatęs kaip prioritetinius, siūlomus priimti 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje.

Aukščiau paminėti įstatymai parengti siekiant sukurti palankią teisinę aplinką Lietuvoje vykdyti probaciją (bausmės vykdymo atidėjimą ir lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigų), nes prieš tai galiojęs teisinis probacijos reguliavimas Lietuvos Respublikos teisės sistemoje turėjo tam tikrų trūkumų – kai kuriuos probacijos aspektus, kurie turėtų būti numatyti įstatymu (pvz., institucijų įgaliojimai, nuteistųjų teisinė padėtis), reguliavo poįstatyminiai teisės aktai, kai kurie aspektai buvo nereguliuoti arba nauji (probacijos principai, asmenų pakartotinio nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas, socialinio tyrimo išvadų rengimas, elektroninio stebėjimo taikymas), kai kuriuos aspektus (priežiūros vykdymas, nuteistųjų teisinė padėtis) reguliavo keli skirtingos teisės galios teisės aktai, nustatydami nevienodas nuostatas, taip pat teisinis reguliavimas pasižymėjo teisės aktu gausa, todėl nebuvo suformuotos vientisos savo turiniu ir vidiniais ryšiais bei efektyviai veikiančios probacijos sistemos. Siekis užkrinti teisinį tikrumą ir aiškumą (teisės sistemos nuoseklumą ir vidinę darną, teisinio reguliavimo aiškumą ir neprieštaringumą) nulėmė poreikį rengti atskirą įstatymą, kuris įtvirtintų probacijos institucinę ir vykdymo sistemą. Be to, probacijos reforma padės nusikaltusių asmenų socializacijai, bus suteiktos jiems didesnės galimybės pasitaisyti, netaikant realios bausmės, jei tai galima padaryti atsižvelgiant į nusikaltimo sunkumą, tuo pačiu, ši reforma - tai tam tikra alternatyva Amnestijos įstatymų projektams.

1.9. 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 109, 219, 220, 227, 234, 254, 256, 426 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 308(1) straipsniu įstatymas Nr. XI-1852. Šį įstatymą Komitetas buvo numatęs kaip prioritetinį, siūlomą priimti 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje.

Įstatymu Nr. XI-1852 siekiama ekonomiškesnio ir greitesnio baudžiamojo proceso, ši pataisa labiau skirta teismų darbui.

1.10 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 7, 256, 270, 270(1), 271, 277(1) straipsnių pakeitimo, Kodekso priedo papildymo ir Kodekso papildymo 270(2) straipsniu įstatymas Nr. XI-1901, kuriuo įgyvendintos 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę, 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/123/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo. Įstatymo tikslas – tinkamai įgyvendinti ES teisės aktų reikalavimus, perkeltiant šių teisės aktų nuostatas į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę, bei suderinti baudžiamojo įstatymo nuostatas su

ES institucijų ataskaitose pateiktomis rekomendacijomis, taip užtikrinant baudžiamojo įstatymo normų veiksmingumą ir atitiktį ES teisės aktams.

1.11. 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje ypatingos skubos tvarka priimtas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso papildymo 292(1) straipsniu ir Kodekso priedo papildymo įstatymas Nr. XI-1917, kuriuo įgyvendinta 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, numatanti sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausius standartus. Įstatyme įtvirtinta baudžiamoji atsakomybė už nelegaliai Lietuvos Respublikoje esančių trečiųjų šalių piliečių nelegalų darbą, kai yra nustatyti kvalifikuojantys požymiai: pažeidimo tęstinumas ir nuolatinis pasikartojimas, vienu metu įdarbinimas didelio kiekio asmenų, įdarbinimas ypatingo išnaudojimo darbo sąlygomis, nepilnamečio įdarbinimas. Pagal Direktyvą visas šis kvalifikuotas nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių nelegalus darbas turi būti laikomas nusikaltimu, nes iki šio įstatymo priėmimo galiojo tik administracinė atsakomybė pagal atitinkamus ATPK straipsnius.

1.12. 2011 m. Seimo rudens (VII) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 71 straipsnio papildymo ir pakeitimo ir Įstatymo papildymo 88(1) straipsniu įstatymas Nr. XI-1709, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.116 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XI-1710 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 straipsnio papildymo ir pakeitimo ir Kodekso papildymo 267(1) straipsniu įstatymas Nr. XI-1711, kurie yra lydintieji teisės aktai Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 10, 23, 72, 76, 85 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo 76(1) straipsniu ir 28, 29 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XI-1714, Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo 2, 4, 11, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo, trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7(1) ir 13(1) straipsniais įstatymo Nr. XI-1713 ir Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo 20, 21, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12(1) straipsniu įstatymo Nr. XI-1712.

Įstatymų tikslas – Lietuvos Respublikos įstatymus pakeisti ir papildyti nuostatomis, kurios suteiktų įgaliojimus Lietuvos bankui ir jo paskirtam laikinajam administratoriui kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybe, jos įgaliota institucija bei valstybės įmone „Indėlių ir investicijų draudimas“ greitai, veiksmingai ir kuo mažesnėmis valstybės bei Indėlių draudimo ir įsipareigojimų investuotojams draudimo fondų lėšomis spręsti bankų, kurių finansinė būklė galėtų sutrikdyti sklandų visos bankų sistemos funkcionavimą ir turėtų neigiamos įtakos šios sistemos stabilumui, klausimus.

1.13. 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje priimtas jungtinis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 13, 35, 43(6), 43(7), 43(8), 43(10), 79, 84(3), 100, 107, 109(1), 110(1), 111, 112, 112(1), 112(6), 112(8), 125, 138, 163, 163(13), 171(3), 188(6), 188(10), 188(17), 189, 206, 206(2), 206(3), 221, 224, 225, 225(2), 225(3), 227, 228, 233, 237, 239, 240, 241(1), 242, 245, 246, 246(4), 246(8), 247(10), 259(1), 304, 309 ir 314 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Kodekso papildymo 43(13), 52(3), 112(9), 117(5), 181(4), 206(4), 206(5) straipsniais ir trisdešimt trečiuoju skirsniu ir 84(4), 112(7), 206(1), 241 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XI-1866. Įstatymu yra sujungta 10 įstatymų projektų: Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 173(21) straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-3515 ES, Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso papildymo 112(9), 112(10) straipsniais ir 227, 262 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-1000(2) ES, Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 172(4), 173(5), 173(16), 224, 247(2), 259(1) straipsnių pakeitimo ir 172(8), 173(4), 246(6), 247(3) straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIP-3495, Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso papildymo 173(22) straipsniu ir 224, 253(1) straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-843(3), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 187, 224, 259(1) straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 188(20) straipsniu įstatymo projektas Nr. XIP-1203(2), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 145, 146, 147, 149, 232(1), 237, 281 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-2815(2), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 171(3), 224, 247(7) ir 259(1) straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-2892(2), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 224, 259(1) straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 172(28) straipsniu įstatymo projektas Nr. XIP-3326(2), Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 13, 35, 43⁶, 43⁷, 43⁸, 43¹⁰, 79, 109¹, 110¹, 111, 112, 112¹, 112⁶, 112⁸, 125, 138, 163, 163¹³, 171³, 188⁶, 188¹⁰, 188¹⁷, 189, 206, 206², 206³, 221, 224, 225², 225³, 227, 228, 233, 239, 240, 242, 245, 246, 246⁴, 246⁸, 247⁷, 247¹⁰, 259¹, 304, 309 IR 314 straipsnių pakeitimo ir papildymo, kodekso papildymo 37², 43¹³, 52³, 52⁴, 112⁹, 117⁵, 181⁴, 206⁵ straipsniais ir trisdešimt trečiuoju skirsniu ir 112⁷, 206¹, 241 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIP-3067(2).

Seime priimtame Įstatyme Nr. XI-1866 yra įtvirtinama eilė pakeitimų, iš kurių paminėtini šie: įgyvendinamos Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl nepilnamečių nusikalstamumo prevencijos sustiprinimo nuostatos ir atsižvelgus į nepilnamečių nusikalstamumo prevencijos mechanizmo veikimo trūkumus ir galimas šio mechanizmo tobulinimo galimybes yra įtvirtinamos alternatyvios poveikio priemonės, kurios būtų orientuojamos ne tik į vaiką, bet kartu ir į šeimą, kurioje jis gyvena, atsižvelgiant į tai, kad tėvų ar vaiko globėjų (rūpintojų) atsakomybės

efektyvumui įtakos turi ne tiek jos griežtinimas, keliant nuobaudų ribas, kiek priemonių, galinčių turėti realų prevencinį poveikį, numatymas. Tuo tikslu yra numatoma galimybė teismui įpareigoti prasižengusius tėvus įpareigoti išklausti bendravimo su vaikais tobulinimo kursus ir numatyta atsakomybė už šio įpareigojimo nevykdymą.

Šiame įstatyme taip pat diferencijuojama administracinė atsakomybė už Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimus – be jau galimų skirti baudų, nustatyta galimybė skirti ir įspėjimą, įtvirtinta atsakomybė už Viešųjų pirkimų tarnybos pareigūnų teisėtų nurodymų nevykdymą, išplėstas administracinė atsakomybė trauktinų asmenų ratas, taip pat diferencijuoti galimi skirti baudų dydžiai. Siekiant užkirsti kelią viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimams, padidintos baudos viešuosius pirkimus atliekantiems asmenims.

Įstatyme suderinamos ATPK nuostatos, kuriomis nustatyta administracinė atsakomybė už teisės pažeidimus, susijusius su užsieniečių teisine padėtimi, su Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nuostatomis.

Įstatyme įtvirtinama atsakomybė už neįgalųjų arba ribotos judėsenos asmenų teisių, susijusių su naudojimusi geležinkelių transporto paslaugomis pažeidimą. Įstatymu siekiama įgyvendinti direktyvos 2009/16/EB, *inter alia* nustatančios uosto valstybės laivų kontrolės bendrus kriterijus, inspektavimo procedūras, įpareigojimus laivų kapitonams, valdytojams, agentams, reikalavimus Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisėje. Įstatyme taip pat siekiama suderinti ATPK ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo nuostatas, susijusias su geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimais, sugriežtinti administracinę atsakomybę už keleivių važiavimą geležinkelių transportu be bilieto ir važiavimo per geležinkelio pervažas taisyklių nesilaikymą, papildyti ATPK naujais straipsniais, kuriuose nustatoma administracinė atsakomybė už konkrečius pažeidimus, kurie gali turėti tiesioginės įtakos geležinkelių transporto eismo saugai ir yra susiję su reikalavimų geležinkelių riedmenims ir geležinkelių infrastruktūrai laikymusi, taip pat reglamentuoti atsakomybę už teisės valdyti geležinkelių riedmenis suteikimo tvarkos nesilaikymą.

Įstatyme taip pat nustatyta administracinė atsakomybė už skambinimą pagalbos telefono numeriais žinoma nesant pagalbos poreikio, taip pat už valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūno (kuriuo yra ir Bendrojo pagalbos centro pareigūnas, atsakantis į pagalbos skambučius ir reaguojantis į pagalbos prašymus) garbės ir orumo įžeidimą ir už Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūno teisėto nurodymo ar reikalavimo nevykdymą.

Sugriežtinta atsakomybė už pakartotinį leistinos taršos normatyvų viršijimą, siekiant išvengti aplinkai daromos žalos.

Įstatymo nuostatomis taip pat įgyvendinamos Reglamento 44/2009 1 straipsnio 4 dalimi keičiamo Reglamento (EB) 1338/2001 6 straipsnio 1 d. nuostatos, t.y. nustatomi reikalavimai

kredito ir mokėjimo įstaigoms bei visiems kitiems ūkio subjektams, dalyvaujantiems euro banknotų ir monetų tvarkyme ir platinime visuomenei.

1.14. Įvykus klausymams ir svarstymui Komitete, 2011 m. Seimo VII (rudens) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 2, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 33, 39, 58, 75 straipsnių ir įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 20¹ straipsniu ir 1, 2 priedais įstatymas XI-1833. Šio įstatymo tikslas išsamiau, detaliau ir aiškiau reglamentuoti autorių teisių ir gretutinių teisių apribojimus, užtikrinti, kad autorių teisių apsauga nebūtų kliūtimi neįgaliųjų integracijai, mokslo pažangai, ugdymui, valstybės saugumui, kad autorių teise saugomas turinys būtų pasiekiamas jautriausiomis ir lengviausiai pažeidžiamoms visuomenės narių grupėmis. Taip pat, siekiant užtikrinti tinkamą kompensaciją teisių turėtojams už atgaminimo teisės apribojimus (atgaminimą asmeniniais tikslais ir atgaminimą reprografijos būdu) ir iš dalies kompensuoti dėl Įstatyme numatytų apribojimų negaunamas pajamas, įtvirtintos normos, nustatančios, kad kompensacinis atlyginimas turi būti mokamas ne tik nuo tuščių laikmenų, bet ir nuo atgaminimui skirtų įrenginių. Pareiga mokėti kompensacinį atlyginimą numatoma asmenims, pirmą kartą parduodantiems Lietuvoje pagamintus ar iš kitų valstybių į Lietuvą atvežtus įrenginius (taip pat ir reprografijos įrenginius) ir tuščias laikmenas.

2. PARLAMENTINĖS KONTROLĖS DARBAI

2.1. 2011 m. rugpjūčio 30 d. Komiteto pirmininkas susitiko su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos Respublikos prezidentūros atstovais dėl didžiojo apylinkių teismų jungimo. Pasitarimo metu nutarta parengti įstatymų pataisas.

2.2. 2011 m. rugsėjo 14 d. Komitete įvyko pasitarimas su Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto atstovu ir Seimo Pirmininkės patarėju Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos kuravimo klausimu. Pasitarimo metu nutarta esamos situacijos nekeisti.

2.3. 2011 m. rugsėjo 14 d. Komitetas, atlikdamas parlamentinę kontrolę ir, atsižvelgdamas į Lisabonos sutarties nuostatas, svarstė Europolo ir Eurojusto 2010 m. metines veiklos ataskaitas.

Europolo metinės ataskaitos svarstymo metu buvo išklaudyta informacija apie Europolo veiklą ir Lietuvos atstovų dalyvavimą Europolo veikloje 2010 m., taip pat buvo aptariama operatyvinė Europolo veikla, operatyvinė pagalba, suteikta valstybėms narėms 2010 m., kovojant su terorizmu, prekyba žmonėmis, cigarečių kontrabanda, sintetiniais narkotikais, nelegalia imigracija, intelektinės nuosavybės ir kitais nusikaltimais, Europolo veiklos mastas ir tolesni veiksmai.

Analizuojant Europolo veiklos problemas, buvo atkreiptas dėmesys, kad esminės jų yra susiję su specialiųjų atašė išlaikymu, papildomų funkcijų vykdymu, informacijos pasikeitimo skaičiaus augimu ir poreikiu skirti didžiulius resursus tarptautinių organizuotų nusikaltimų tyrimui. Posėdžio metu taip pat buvo analizuojami Europolo veiklos prioritetai 2011-2013 m. ir galimybė juos įgyvendinti Lietuvoje. Lietuvai šiuo atžvilgiu yra ypač aktualu skirti ypatingą dėmesį tokiems prioritetams kaip sintetinių narkotikų gamybos ir platinimo ES mažinimas, kova su visomis prekybos žmonėmis ir neteisėto žmonių įvežimo formomis, mobilių organizuotų nusikalstamų grupuočių gebėjimų ištraukti į nusikalstamą veiklą mažinimas ir kovos su elektroniniais nusikaltimais suintensyvinimas. Komitetas, atsižvelgdamas į visa tai nusprendė, kad yra būtina skirti pakankamus resursus šių, Lietuvai svarbiausių, prioritetų įgyvendinimui ir į tai turi būti atsižvelgta svarstant Lietuvos Respublikos 2013 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

Eurojusto 2010 m. metinės veiklos ataskaitos svarstymo metu buvo išklaudyta informaciją apie Eurojusto veiklą ir Lietuvos atstovų dalyvavimą Eurojusto veikloje 2010 m., buvo aptartos pagrindinės Eurojusto teismo bendradarbiavimo bylose kliūtys, Eurojusto teismo bendradarbiavimo priemonių naudojimas, teismas bendradarbiavimas prioritetinėse nusikalstamumo srityse, santykiai su ES partneriais. Posėdžio metu taip pat buvo diskutuojama apie prokuratūrų teisinę padėtį kitose Europos Sąjungos valstybėse, apie tendencijas šioje srityje bei Lietuvos Respublikos teisės aktų, kuriais savo veikloje vadovaujasi Lietuvos teisėsaugos institucijos, nuostatų taikymą.

2.4. 2011 m. rugsėjo 15 d. Komiteto pirmininkas susitiko su Policijos generaliniu komisaru, Lietuvos Respublikos generaliniu prokuroru ir jo pavaduotojais dėl institucijų bendradarbiavimo. Pasitarimo metu nutarta surengti specialius frakcijos posėdžius šių institucijų veiklai aptarti.

2.5. Komitetas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro R. Šimašiaus kvietimu bei įgyvendindamas parlamentinę kontrolę, 2011 metų rugsėjo 21 d. surengė Komiteto išvažiuojamąjį posėdį į Vilniaus pataisos namus (Rasų g. 8). Posėdis buvo pradėtas nuo vizito į nuteistųjų gyvenamąsias patalpas, nes pastaruoju metu Komitetas gauna nemažai nuteistųjų skundų dėl sąlygų patalpos įstaigose. Posėdžio metu Komitetas aplankė Nuteistųjų narkomanijos prevencijos centrą, kuriame buvo pristatyta šio centro veikla.

Teisingumo ministras kartu su Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos, Vilniaus pataisos namų vadovais apžvelgė pagrindines bausmių vykdymo sistemos problemas. Pataisos įstaigos turi atitikti tarptautinius reikalavimus, rekomendacijas bei standartus. Teisingumo ministras R. Šimašius trumpai pristatė pastaruoju metu įgyvendinamą įkalinimo įstaigų pertvarką,

modernizavimą ir numatomas šio modernizavimo strategijos 2009-2017 perspektyvas. Įkalinimo įstaigos per strategijos įgyvendinimo priemonių plane numatytą laiką turi būti iškeltos iš miestų centrų, vietoj jų pastatytos penkios modernios įkalinimo įstaigos užmiesčiuose, racionaliau išdėstant jas pagal nuteistųjų (suiktųjų) gyvenamąją vietą, teisėsaugos institucijų ir teismų teritorinį išdėstymą.

Posėdžio metu taip pat buvo pristatytos elektroninio monitoringo pritaikymo galimybės, numatyto naujame Probacijos įstatymo ir jį lydinčiųjų įstatymų projektų pakete (Nr. XIP-1892-1897; alternatyvūs projektai Nr. XIP-2644-2648).

2.6. Komiteto darbo grupė parlamentinei kontrolei stiprinti gaunamų raštų iš visos Lietuvos Respublikos piliečių ir institucijų pagrindu 2011 m. spalio 12 d. surengė parlamentinės kontrolės posėdį.

Posėdžio metu buvo aptarti konkretūs laiškai (advokatės D. K. Žalėnaitės) ir Antstolių rūmų raštai.

Pirmuoju atveju, remiantis ne tik advokatės D. K. Žalėnaitės prašymu (2011-08-31 Nr. G-2011-8631), bet ir kitų asmenų prašymais ir skundais, buvo pastebėta, kad pastaruoju metu Komitetas gauna nemažai laiškų, kuriuose pareiškėjai skundžiasi dėl netinkamos ar per mažos prokurorų ikiteisminio tyrimo kontrolės, pastebima ir galimų piktnaudžiavimo ar galimo vilkinimo atvejų. Nesikišant į konkrečias bylas (ikiteisminius tyrimus) Komiteto darbo grupė nutarė kreiptis į Generalinę prokuratūrą ir paprašyti ištirti atvejus bei informuoti komitetą.

Buvo apsvarstytas Antstolių rūmų kreipimasis (2011-09-13 Nr. G-2011-9056) dėl priverstinio sprendimų vykdymo normalizavimo, atkreiptas dėmesys, kad vykdymo procesui stabilizuoti būtina imtis neatidėliotinų valstybinio lygmens veiksmų, kadangi vykdymo funkcijos užtikrinimą destabilizuoja teisės normų aiškinimo ir jų praktinio taikymo nesuderinamumas, sukuriantis galimybę suinteresuotiems asmenims vilkinti išieškojimo procesą arba daryti poveikį antstoliui.

Taip pat buvo aptartas, Seimo nario J. Razmos persiųstas, V. Grigaliūnienės raštas dėl išieškojimo vykdymo spragų Civilinio proceso kodekso.

Darbo grupės posėdžio metu nutarta kreiptis į suinteresuotas institucijas dėl iškilusių problemų, o gavus atsakymus, rengti Komiteto darbo grupės parlamentinei kontrolei stiprinti išplėstinį posėdį su suinteresuotomis institucijomis, o esant būtinybei, inicijuoti teisės aktų pataisas. Konkrečiai aptartas galimas Civilinio proceso kodekso taisymas dėl greitesnio žalos atlyginimo nusikaltimų aukoms.

2.7. 2011 m. lapkričio 22 d. Komitetas organizavo pasitarimą dėl skirtingų teismų, prokuratūros ir policijos veiklos teritorijų, kuriame dalyvavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo

pirmininkas, apygardų teismų pirmininkai, Generalinis prokuroras, Lietuvos policijos generalinis komisaras, Respublikos Prezidentės atstovai. Po šio pasitarimo parengti ir užregistruoti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų ir apylinkių teismų veiklos teritorijų nustatymo bei Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-3932 (toliau – Projektas Nr. XIP-3932) ir Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-3933 (toliau – Projektas Nr. XIP-3933). Projektu Nr. XIP-3932 siekiama suvienodinti skirtingas teismų, prokuratūros ir policijos veiklos teritorijas bei sumažinti šių institucijų padalinių darbo krūvio skirtumus. Projektu Nr. XIP-3933 siekiama sudaryti prielaidas pakeisti teritorinių policijos įstaigų veiklos teritorijos ribas, kad viena ar kelios teritorinės policijos įstaigos veiktų tik vienos apygardos prokuratūros veiklos teritorijoje. 2011 m. gruodžio 22 d. Seimas pritarė minėtiems įstatymų projektams (įstatymai Nr. XI-1899 ir XI-1900).

2.8. 2011 m. gruodžio 16 d. Komitetas, įgyvendindamas parlamentinės kontrolės funkciją, suorganizavo posėdį, skirtą Europos žmogaus teisių teismo (toliau – EŽTT) sprendimams prieš Lietuvą, jų vykdymo problematikai ir kitiems susijusiems klausimams aptarti.

Posėdžio metu buvo analizuojami Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau – EŽTK) įgyvendinimo probleminiai aspektai Lietuvoje (Lietuvos vidaus teisinės gynybos priemonių, Lietuvos teisės aktų projektų atitiktis EŽTK vertinimo, EŽTT sprendimų prieš Lietuvą vykdymo, EŽTT praktikos žinomumo ir kiti klausimai), o taip pat naujausi EŽTT priimti sprendimai bylose prieš Lietuvą ir naujai perduotos bylos.

Pažymėtina, kad jau antri metai Komitetas tokius parlamentinės kontrolės posėdžius rengia periodiškai (ne rečiau kaip 2 kartus per metus).

3. PAREIŠKIMŲ IR RAŠTŲ NAGRINĖJIMAS

Teisės ir teisėtvarkos komitete gauta labai įvairaus pobūdžio raštų, laiškų ir pareiškimų. Dauguma jų yra dėl įstatymų išaiškinimo, jų taikymo praktikoje problemų, kreipimusi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą inicijavimo, siūlymai keisti įstatymus, tobulinti jų priėmimo procedūras ir pan. Piliečių skunduose keliama klausimai dėl teisėjų darbo kokybės, bylų nagrinėjimo teismuose vilkinimo, dėl teisėjų, pareigūnų atlyginimo klausimų, teikiama pasiūlymai dėl teismų darbo tobulinimo, teisėjų asmeninės atsakomybės už priimtus sprendimus. Ypač padaugėjo skundų dėl mažinamų biudžeto asignavimų teisėsaugos institucijoms (tame tarpe ir teismams), įvairių socialinių išmokų. Laiškuose taip pat dėstomos problemos dėl teikiamos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos, dėl nuosavybės teisių į žemę atkūrimo, skundžiamasi policijos pareigūnų,

prokurorų bei ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmais. Daug laiškų gaunama iš įkalinimo įstaigų. Juose prašoma paaiškinti vienų ar kitų įstatymų nuostatas, teikiami siūlymai dėl įstatymų tobulinimo, dėl asmenų, nuteistų iki gyvos galvos teisinės padėties gerinimo, skundžiamasi įkalinimo bei pataisos įstaigų pareigūnų veiksmais, įkalinimo įstaigose galiojančiomis vidaus tvarkos taisyklėmis, nuteistųjų laikymo sąlygomis bausmės atlikimo vietose, dėl baudžiamųjų įstatymų, susijusių su lygtiniu paleidimu, nuostatų taikymo.

Metų pabaigoje ypač padaugėjo skundų dėl prokurorų darbo tiriant baudžiamąsias bylas, ginant viešąjį interesą, dėl atskirų prokurorų neveikimo bei Generalinės prokuratūros neveiklumo ar nesugebėjimo kontroliuoti prokurorų darbo.

Į Komitetą taip pat dažnai kreipiamasi kaip į teisinę instituciją, galinčią išspręsti daugybę, ne būtinai Komiteto kuruojamos srities, klausimų: žmogaus teisių, o ypač vaikų teisių apsaugos klausimais, žemės gražinimo, švietimo, biudžeto, komunalinių paslaugų teikimo kokybės užtikrinimo, aplinkosauginiais, susijusiais su įvairių konvencijų bei kitų tarptautinių dokumentų įgyvendinimu Lietuvoje, bei kitais klausimais. Ne vieno rašto pagrindu yra surengti tyrimai, išvažiuojamieji ar parlamentinės kontrolės posėdžiai.

4. TARPTAUTINIAI RYŠIAI

4.1. 2011 m. spalio 4 – 6 d. Komiteto pirmininkas S. Šedbaras ir Komiteto pirmininko pavaduotojas J. Sabatauskas dalyvavo Europos Parlamento Piliečių laisvės, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininko Juan Fernando Lopez Aguilar surengtame tarpparlamentiniame posėdyje „Vidaus saugumo strategijos demokratinė atskaitomybė ir Europolo, Eurojusto ir FRONTEX vaidmuo“.

Tarpparlamentinio posėdžio metu buvo nagrinėtos tokios temos kaip: Vidaus saugumo strategijos parengimas užtikrinant pagrindines teises ir demokratinę atskaitomybę; organizuoto nusikalstamumo ir terorizmo vertinimas, prevencija ir kova su juo, Europolo vaidmuo ir bendradarbiavimas su nacionalinėmis administracijomis; Europos teisėsaugos erdvės, kuri būtų glaudžiai susijusi su nacionalinėmis teisėsaugos erdvėmis, kūrimas, Eurojusto vaidmuo; ES sienų apsauga ir Europos solidarumo bei bendradarbiavimo Šengeno erdvėje stiprinimas, FRONTEX vaidmuo; kaip nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas gali sutvirtinti tarpusavio bendradarbiavimą ir agentūrų priežiūrą.

4.2. 2011 m. spalio 12 d. Komiteto pirmininkas S. Šedbaras susitiko su į Lietuvos Respubliką atvykusiais Baltarusijos žmogaus teisių ekspertais ir teisininkais. Šį susitikimą inicijavo VšĮ EDUCATIO: plėtros ir ugdymo institutas ir Konrado Adenauerio fondas (Vokietija).

Susitikimo metu buvo diskutuojama apie Lietuvos Respublikos teisinę sistemą, advokatų teises ir pareigas, teismų, o ypač Konstitucinio Teismo nepriklausomumo užtikrinimą, prokuratūrą, teisėkūrą, Lietuvos Respublikos Seimo, komitetų darbą.

4.3. 2011 m. gruodžio 6 d. Komiteto pirmininkas S. Šedbaras susitiko su Moldovos Respublikos komunistų partijos atstovais Sergeju Sirbu, Teisės, skyrimo ir neliečiamumo reikalų komiteto pirmininko pavaduotoju ir Vasiliju Sovna, Teisės, skyrimo ir neliečiamumo reikalų komiteto nariu.

Susitikimo metu kalbėta apie teisėkūros iniciatyvas, aptartas Seimo darbas, jo santykis su įvairiomis Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijomis: Lietuvos Respublikos Konstituciniu Teismu, Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, teismais.

Svečiai domėjosi parlamentinės kontrolės klausimais, rinkimų sistema Lietuvoje, galimybe įkurti individualaus konstitucinio skundo institutą Lietuvoje.

4.4. 2012 m. sausio 11 d. Komiteto pirmininkas S. Šedbaras susitiko su Moldovos Respublikos teisingumo ministerijos atstovais. Susitikimo metu kalbėta apie Seimo darbą, įstatymų leidybos procedūras Seime, Seimo vidinę struktūrą, Komiteto veiklą. Svečiai domėjosi Komiteto bendradarbiavimo su kuriojamomis institucijomis formomis – Konstituciniu Teismu, teismais, prokuratūra, advokatūra, notariais, antstoliais, atitinkamomis ministerijomis, parlamentinės kontrolės efektyvumo priemonėmis.

4.5. 2012 m. sausio 20 d. Komiteto pirmininkas S. Šedbaras susitiko su Švedijos ambasadore Lietuvoje Cecilia Ruhstrom-Ruin, taip pat švedų delegacijos atstovais: Hedda Krausz Sjogren, Ulrika Rossvall Levin, Andes Norman. Švedijos atstovai pristatė projektą „SEVEN in Lithuania“, kuris skirtas kovai prieš prekybą žmonėmis. Šį projektą švedai jau įgyvendino šešiose šalyse, tikisi, kad projektas bus sėkmingai įgyvendintas ir Lietuvoje. Į projektą norima įtraukti daug žmonių, ypač su šia problema dirbančius pareigūnus, nevyriausybines organizacijas.

Susitikime taip pat dalyvavo Seimo narė A. Zuokienė, Generalinės prokuratūros prokurorė O. Zabelina, Policijos departamento atstovas T. Puškorius, Vidaus reikalų ministerijos atstovė R. Sirgeidienė.

5. DISKUSIJOS, KITI RENGINIAI

5.1. 2011 m. spalio 21 d. Komiteto pirmininko pavaduotojas J. Sabatauskas kartu su Komiteto biuro atsakingais patarėjais dalyvavo Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 20 – osiose įkūrimo metinių šventėje.

Viešojo saugumo tarnybai (buvusieji I ir II pulkai) nuo pat jos įkūrimo teko labai svarbus vaidmuo - saugoti šalį nuo nusikalstamo pasaulio grėsmių. Viešojo saugumo tarnyba buvo įkurta netrukus po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Iškilmingame minėjime kalbėjusieji aukščiausieji šalies politikai ir pareigūnai akcentavo šios tarnybos svarbą bei puikų pasirengimą ginti šalies piliečius nuo nusikalstamų veikų, malšinti riaušes, vykdyti kitas labai svarbias įstatymu nustatytas pareigas.

5.2. 2011 m. spalio 27 d. įvyko konferencija „Kriminalinės policijos raida ir Lietuvos kriminalinės policijos biuro įkūrimo 10-metis“. Konferenciją organizavo Teisės ir teisėtvarkos komitetas kartu su Lietuvos kriminalinės policijos biuru.

Šioje mokslinėje konferencijoje dalyvavo ir sveikinimo žodį sakė Seimo Pirmininkė I. Degutienė, Komiteto pirmininkas S. Šedbaras, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas A. Anušauskas, Vidaus reikalų ministras R. Palaitis, Policijos generalinis komisaras S. Skvernelis, generalinis prokuroras D. Valys, Respublikos Prezidentės atstovas, pirmojo Lietuvos kriminalinės policijos biuro vadovas V. Telyčėnas, Lietuvos kriminalinės policijos biuro viršininkas A. Matonis ir kiti.

Mokslinėje konferencijoje buvo apžvelgta Lietuvos kriminalinės policijos raida per 10 metų laikotarpį, akcentuojant kriminalinės policijos darbo pasiekimus, nes per pastaruosius metus buvo atskleistas ne vienas sunkus organizuotas nusikaltimas kriminalinės policijos kvalifikuotų pareigūnų dėka. Buvo apžvelgti ir Generalinės prokuratūros ir Lietuvos kriminalinės policijos biuro bendri 10 metų pasiekimai. Konferencijos metu buvo apdovanoti policijos pareigūnai už gerą pareigų atlikimą.

5.3. 2011 m. lapkričio 24 d. Komiteto atstovai dalyvavo Druskininkuose surengtoje apskritojo stalo diskusijoje dėl Prokuratūros veiklos ilgalaikio strateginio plano 2011-2020 metams parengimo. Buvo diskutuojama su praktikais, mokslininkais, kitais suinteresuotais asmenimis, ar galima susiaurinti tam tikras prokuratūros veiklos sritis, kurios vertintinos kaip nepagrįstai išplėstos arba nuo seno tik formaliai atliekamos, kalbėta apie viešąjį interesą, jo įgyvendinimą, pasidalinta kitų šalių gerąja patirtimi.

5.4. 2011 m. gruodžio 9 d. Komitetas ir Vilniaus universiteto Teisės fakultetas, bendradarbiaujant su Teisingumo ministerija, Lietuvos Aukščiausiuoju Teismu ir Lietuvos mokslų akademija, suorganizavo konferenciją *“Dešimt metų su Civiliniu kodeksu”*, skirtą 10 metų sukakčiai nuo Civilinio kodekso įsigaliojimo paminėti.

Mokslininkai ir Civilinį kodeksą taikantys teisininkai akcentavo šio kodekso stabilumo svarbą bei Seimo vaidmenį užtikrinant šį stabilumą - Civilinis kodeksas būtų keičiamas tik tada, kai tai yra neišvengiama.

5.5. 2012 m. vasario 24 d. Komitetas, bendradarbiaujant su Lietuvos Vyriausioju administraciniu teismu ir Teisingumo ministerija, suorganizavo konferenciją „Administracinė sutartis ir taikos galimybės administraciniame procese“.

Konferencijos metu buvo įvertintos administracinių sutarčių instituto taikymo problemos ir perspektyvos administraciniuose teisiniuose santykiuose, išanalizuotos taikos galimybės administraciniame procese bei pateiktos konceptualios įžvalgos dėl galimo šių institutų formavimo ir plėtros gairių viešojo administravimo institucijų veikloje bei administracinių teismų praktikoje.

III. PRIORITETINIAI DARBAI, KURIE PLANUOJAMI ATLIKTI 2012 M. SEIMO VIII (PAVASARIO) SESIJOJE

Konstitucijos pakeitimai. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 74, 84, 112 ir 116 straipsnių papildymo įstatymo projekto Nr. XP-2539(2) tikslas yra padaryti Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo teisėjų skyrimo bei pašalinimo iš pareigų procesą atsakingesnį ir suteikti jam didesnės konstitucinės svarbos. Pagrindinė projektą paskatinusi priežastis yra ta, jog šiuo metu Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas neturi nuo kitų specializuotų teismų skirtingo konstitucinio statuso, tai yra jo teisėjų skyrime Seimas visiškai nedalyvauja. Turint omenyje svarbias šio teismo funkcijas ypatingai vieningos teismų praktikos formavime, Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo teisėjų skyrime turėtų dalyvauti ir Seimas.

Teisėkūros pagrindų įstatymo projektas ir jį lydinčiųjų teisės aktų pakeitimai. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo projektu Nr. XIP-2111 siekiama efektyvesnės, skaidresnės, kokybiškesnės teisėkūros. Įstatymo projekto uždaviniai – konsoliduoti ir įstatymo teisinės galios teisės akte įtvirtinti pamatines teisėkūrą reguliuojančias nuostatas; perkelti teisėkūros procedūras į viešą elektroninę erdvę ir užtikrinti teisėkūros procedūrų viešumą, taip sudarant galimybes valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms efektyviau įgyvendinti su teisėkūra susijusius įgaliojimus, o visuomenei – galimybę lengviau ir patogiau dalyvauti teisėkūroje, teikiant

pastabas ir pasiūlymus dėl pareikštų teisėkūros iniciatyvų, rengiamų teisės aktų projektų, galiojančio teisinio reguliavimo stebėsenos. Įstatymo projektu taip pat siekiama naujai reglamentuoti teisės aktų oficialų paskelbimą bei įsigaliojimą. Kartu su Teisėkūros pagrindų įstatymo projektu Nr. XIP-2111 bus svarstomi ir šie įstatymų projektai:

- Teismų įstatymo 33 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-2112;
- Seimo statuto „Dėl Seimo statuto 135 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIP-2113;
- Įstatymų ir kitų teisės aktų registro įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-3066.

Seimo statuto pakeitimai. Siūlomais pakeitimais (Nr. XIP-214, Nr. XIP-1859, Nr. XIP-1902, Nr. XIP-2383–XIP-2389, Nr. XIP-2408, Nr. XIP-2463, Nr. XIP-2594, Nr. XIP-2617, Nr. XIP-2661, Nr. XIP-2751, Nr. XIP-3011, Nr. XIP-3534) siekiama tobulinti Seimo statuto nuostatas atsižvelgiant į nūdienos realijas, į gautus Seimo frakcijų, Seimo narių, Seimo komitetų ir komisijų, Seimo kanclerio, Seimo kanceliarijos struktūrinių padalinių siūlymus, taip pat bus svarstomi ir Seimo valdybos 2009 m. birželio 10 d. sprendimu Nr. SV-S-284 sudarytos darbo grupės naujai Seimo statuto redakcijai parengti, pateikti Seimo statuto pakeitimo projektai.

2012 m. Seimo pavasario (VIII) sesijoje numatoma intensyviai svarstyti ir apjungti Seimo statutų pakeitimų projektus, kurių priėmimas ir svarstymas Seime planuojamas pavasario (VIII) sesijoje.

Seimo narių veiklos garantijų įstatymo projektas. Lietuvos Respublikos Konstitucija numato, kad Seimo nario pareigas, teises ir veiklos garantijas nustato įstatymas. Šiuo metu Seimo struktūrą, darbo tvarką, o kartu ir Seimo nario pareigas, teises bei veiklos garantijas nustato Lietuvos Respublikos Seimo statutas, kuris turi įstatymo galią, bet nėra įstatymas. Seimo narių veiklos garantijų įstatymo projektu Nr. XIP-3290 siekiama atskiru įstatymu nustatyti Seimo narių pareigas, teises ir garantijas.

Policijos veiklos įstatymo projektas ir jį lydinčiųjų teisės aktų pakeitimai. 2012 m. sausio 20 d. Lietuvos Respublikos Seimo valdyba sprendimu Nr. SV-S-1444 sudarė darbo grupę naujos redakcijos Policijos veiklos įstatymo projektui (toliau – Įstatymo projektas) tobulinti.

Naują Įstatymo projektą parengti paskatino tai, kad policijos veikla netenkina žmonių lūkesčių dėl neoperatyvaus reagavimo, pernelyg biurokratinių procedūrų viešajame administravime ir procesiniame tyrime, nepakankamos pareigūnų kvalifikacijos. Be to, valdomi ištekliai nuolat mažėja. Investicijos į informacines technologijas, darbo vietų gerinimą, darbo užmokesčio didinimą ir policijos pareigūnų aprūpinimą ginkluote, tarnybine uniforma yra nepakankamos.

Akivaizdu, kad tapo būtina policijos sistemą daryti konkurencingą kitoms statutinėms tarnyboms, šiuolaikišką, lankstesnę, skaidresnę ir patrauklesnę visuomenei bei joje tarnaujantiems policijos pareigūnams.

Naujos redakcijos Įstatymo projekto tikslas – tobulinti tarnybos policijoje santykių teisinį reglamentavimą, reformuoti policiją veiksmingumo ir ekonomiškumo aspektais. Padaryti policiją patrauklią, motyvuotą (socialiai apsaugotą) ir veiksmingą žmogui ir valstybei. Aiškiai apibrėžti sąvokas, tiksliai nustatyti policijos uždavinius ir funkcijas, tiksliau reglamentuoti policijos pareigūno statuso įgijimą, nustatyti papildomus apribojimus priimant į tarnybą policijoje, praplėsti stojimo į tarnybą policijoje sutarties sąlygas, aiškiau reglamentuoti policijos pareigūnų rotacijos, tarnybos eigos klausimus, atsisakius policijos pareigūnų atestacijos ir profesionalumo vertinimo tvarkos nustatyti kasmetinį pareigūnų tarnybinės veiklos vertinimą, aiškiai reglamentuoti policijos pareigūnų darbo užmokestį atsisakant priedų.

Kartu su Įstatymo projektu bus svarstomi ir šie susiję įstatymų projektai, kuriems po pateikimo yra pritaręs Seimas:

- Vidaus tarnybos statuto 2, 3, 15, 17, 18, 28, 36, 46, 52 ir 53 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-1024;
- Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymo įgyvendinimo įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-3419;
- Policijos veiklos įstatymo 11,12 ir 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-3467.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo projektas ir jį lydinčiųjų teisės aktų pakeitimai. Seimo valdybos 2010 m. gegužės 12 d. sprendimu Nr. SV-S-693 sudaryta darbo grupė „Dėl darbo grupės Operatyvinės veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektui parengti sudarymo“ siekia naujai sutvarkyti visą Lietuvos Respublikos operatyvinės veiklos įstatymą atsižvelgiant į Valstybės gynimo tarybos patvirtintą Žvalgybos koncepciją. Pagal ją vietoje dabar galiojančio Lietuvos Respublikos operatyvinės veiklos įstatymo turėtų būti priimti du įstatymai: Žvalgybos ir Kriminalinės žvalgybos.

Kriminalinės žvalgybos įstatymu naujai reglamentuojama kriminalinės žvalgybos subjektų veikla, jų pavaldumas, naujai reglamentuojami procedūriniai klausimai, įtvirtinamos naujos sąvokos.

Kartu su nauju Kriminalinės žvalgybos įstatymo projektu bus svarstomi ir šie įstatymų projektai:

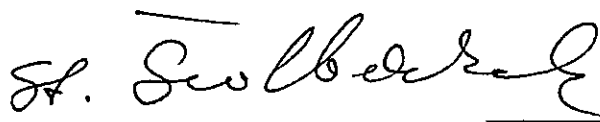
- Baudžiamojo proceso kodekso 161 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-1272;
- Operatyvinės veiklos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-1273;
- Operatyvinės veiklos įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-3012.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymų projektai. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 33 straipsnių pakeitimo ir papildymo 6¹ ir 27¹ straipsniais ir Įstatymo priedo papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-3408 ES parengtas siekiant patikslinti Lietuvos Respublikos saugaus eismo

automobilių keliais įstatymą pagal 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų nuostatas dėl motorinių transporto priemonių kategorijų ir minimalaus amžiaus, nuo kurio leidžiama įgyti teisę vairuoti motorines transporto priemones, ir 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/96/EB dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo nuostatas dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo sistemų sukūrimo ir įdiegimo bei patikslinti kitas įstatymo nuostatas pagal taikant įstatymą išaiškęjusių netikslumų. Tikslas - siekti įstatymo nuostatų aiškumo ir geresnių eismo saugumo užtikrinimo rezultatų.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 13 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIP-3438 tikslas - užkirsti kelią neteisėtam motorinės transporto priemonės, traktoriaus, savaeigės mašinos pasisavinimui jei joje paliktas registracijos liudijimas.

Komiteto pirmininkas

Stasys Šedbaras